

5.

6.

7.

8.

Fototeca Mestnih muzejev zgodovine in umetnosti

Fototeca dei Civici Musei di Storia ed Arte

Palazzo Gopcevich
Via Rossini, 4
Trieste
Tel. 040 675 4549 / 040 675 4548

cmsafototeca@comune.trieste.it
www.fototeca.trieste.it
Facebook: [museicivicitrieste](https://www.facebook.com/museicivicitrieste)

Didaskalije fotografij

Na naslovnici: Giornalfoto, *Konjska dirka*
Trst, 31.08.1951
želatina iz srebrne soli
Inv. CMSA GF NP 133_52760

1) Sebastianutti & Benque, *Borzni Trg*
Trst, 1898
albumin
Inv. CMSA FI 1921

2) Fotoradiottica Trieste, *Sneg in burja*
Trst, 18.11.1946
želatina iz srebrne soli
Inv. CMSA FI 80480

3) Adriano de Rota, *Občinske telefonistke*
Trst, 1952
želatina iz srebrne soli
Inv. CMSA RO NP 3778_1

4) Topical Press, *Japan today*
Kure, 1945
želatina iz srebrne soli

5) Mino Zanutto, *Canal Grande*
Trst, 1897
albumin
Inv. CMSA F44225

6) Marino Ierman, *Ursus*
Trst, 2.03.2011
digitalni posnetek
Inv. CMSA F219591

7) Marino Ierman, *Skodelica in krožnik s kitajsko dekoracijo "Imari"*
Dunajska cesarska manufaktura 1804-1805
Porcelan, večbarvni emajl in zlata glazura
Inv. Opera d'arte CMSA 21167
digitalni posnetek
Inv. fotografija CMSA F219591

8) Marino Ierman, *Namizna ura*
Jacoba Perca zbirke Muzeja Sartorio
alabaster in bron, cm 38x29x12
inv. Opera d'arte CMSA 41186
digitalni posnetek
Inv. fotografija CMSA F9806

comune di trieste

FOTOTEKA TRST

FOTOTEKA MESTNIH MUZEJEV ZGODOVINE IN UMETNOSTI

Fototeka ali knjižnica fotografij Mestnih muzejev zgodovine in umetnosti, ustanovljena v prvih letih 20. stoletja, je trenutno urejena v prostorih tretjega nadstropja palače Gopcevič in predstavlja mesto, na katerem je zbrana, shranjena in dana na uporabo ena najboljšežnejših deželnih fotografskih dediščin. S postopnim dodajanjem gradiva skozi čas je zrasla dediščina velikega pomena, v kateri je trenutno skoraj tri milijone negativov in fotografij različnih formatov in tehnik, veliko število tipografij in poštnih razglednic, edinstvene podobe (dagerotipi, ambrotipi, ferotipi), stereoskopije, ki dokumentirajo razvoj tridimenzionalne fotografije, in albumi iz različnih zgodovinskih obdobj. Arhiv nenehno širi svoje zbirke z lastnimi fotografskimi pobudami ter z nakupi in donacijami zgodovinskih fotografskih zbirk in arhivov samostojnih fotografov in fotografskih agencij.

Fotografsko gradivo pripoveduje zgodbo o razvoju fotografije s tehničnega, pa tudi izraznostnega vidika. Podobe so dragocena pričevanja o umetniški, urbanistični in krajinski dediščini, o velikih zgodovinskih dogodkih, javnih in zasebnih trenutkih, o spreminjanju družbenih razmer in navad, o slavnih osebnostih in ljudeh iz množice, o zgodovinskem razvoju mesta od leta 1840 do danes. Med tržaškimi fotografi izstopajo: Wulz, Sebastianutti in Benque, Ceregato, Circovich, Emblemi in Ballarini, Daguerre, Eram, Franceschinis,

Ramann, Rieger, pa Alinari, Beer, Nadar, Naya. Zlasti pomembni so arhivi dvajsetega stoletja: Giornalfoto, USIS, Adriano De Rota, Foto Omnia di Ugo Borsatti, Alfonso Mottola, Vinicio Vallon, Nadia Bassanese. Fototeka udejanja pobude za razširjanje znanja o fotografski dediščini in osveščanja o kulturnem pomenu fotografskega spomina. V teku je projekt preureditve, v okviru katerega bo fotografsko gradivo v lasti fotografske knjižnice katalogizirano, digitalizirano in ustrezno zaščiteno.

Med fotografskimi arhivi dvajsetega stoletja izstopajo:

Skladi fotografij iz prve svetovne vojne.

Svojevrstni tok zgodovine Trsta v času prve svetovne vojne 1914-1918 se odraža tudi v kompoziciji njegovih fotografskih arhivov. Ker je bilo mesto pod vladavino Habsburžanov, je poziv za služenje vojske prejelo kar 50.000 Tržačanov, medtem ko se jih je v italijanskih vrstah borilo 1047. Kljub številčni nadvladi vojakov na habsburški strani pa je obseg fotografij iredentistov v arhivu mnogo večji od posnetkov z druge strani fronte. Uradni spomin podkrepi verodostojnost ljudskega spomina, oba pa poudarjata italijanskost Trsta, podprto z donacijami in nakupi, zlasti v času po letu 1918, ko je v mestu vladalo vzdušje poveljne propagande.

Arhiv časopisnih fotografij Giornalfoto (1950-1989). Mestna občina Trst ga je kupila s prispevkom Avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine in šteje za enega najbolj celovitih fotografskih arhivov o zgodovini mesta.

Sklad Adriana de Rote (1946-1992) in **Sklad Foto Omnia** Uga Borsattija (1952-1994). Sklada je kupila Fundacija CRTrieste in ju shranila v fototeko, da bi omogočila njuno reorganizacijo, valorizacijo in dostopnost za vpogled. Gradivo v zbirkah je pripoved o krajih, obrazih, dogodkih, javnih in zasebnih trenutkih mesta Trst. Rota in Borsatti, sta poklicna, hkrati pa tudi ljubiteljska fotografa, nova urbana sprehajalca in pripovedovalca zgodb o mestu, njegovih ulicah, hišah in prebivalcih. Mestne in človeške vedute postanejo podobe, ki se v trenutku, ko jih ujame fotografski objektiv, spremenijo v neposredno in neumorno pripoved o življenju, njegovih razmerjih in mutacijah.

Sklad USIS (1939-1951). Sklad je v več delih podarila javna čitalnica, ki jo je takoj po drugi svetovni vojni odprla Zavezniška vojaška uprava Trsta, namenjen pa je bil širjenju idealov ameriškega življenja skozi razstave in publikacije.

V fotografskem kalejdoskopu USIS-a, informacijske službe Združenih držav Amerike, so zlasti zanimive nekatere zbirke, ki obravnavajo specifična vprašanja, kot je ameriški model življenja, t.i. »*american way of life*« (ameriška blaginja, dosežena z industrijskimi, kmetijskimi in obrtnimi dejavnostmi, reintegracija veteranov v civilno življenje, družbena in politična ureditev, napredek na področju medicine in tehnike, rasna integracija) ter vojaške akcije druge svetovne vojne v Evropi, na Vzhodu (Indija, Burma, Japonska, Kitajska, države Tihega oceana) in v Afriki. Gre

za zbirko izjemne vrednosti, ki priča o vlogi Trsta v povojnem obdobju, hkrati pa daje fotografski knjižnici Mestnih muzejev zgodovine in umetnosti mednarodno razsežnost.

Sklad Nadie Bassanese. Arhiv vsebuje okoli 3500 fotografskih odtisov in negativov fotografij umetniških del mednarodno priznanih umetnikov in lastnikov umetnostnih galerij, vključno s Brunom Munarijem, Tulliom Pericolijem, Leom Castellijem. Nudi ponoven vpogled v zgodovino nastajanja razstavnih in založniških projektov galerije Bassanese od leta 1983 do leta 2003. Dokumenti, ki niso samo v obliki fotografskega gradiva, omogočajo rekonstrukcijo obsežnega segmenta razstavnih dejavnosti zasebnih umetnostnih galerij v mestu. Hkrati pa izpostavljajo tudi družbeno funkcijo lastnikov galerije, jasnovidnih bajničarjev in sejalcov znanja in vizualnih čustev v enem.

